

Яцкова Діна
студентка
Мулик Ярославна
асистент

Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця

ОБЛІК ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА ПОРЯДОК ЙОГО УТРИМАННЯ ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Податок на доходи фізичних осіб (далі по тексту ПДФО) є однією з найважливіших складових податкової системи держави, оскільки відіграє важливу роль у формуванні державного бюджету та безпосередньо стосується кожного члена суспільства. Він є загальнодержавним, встановлюється Верховною Радою України та справляється на всій території країни [4].

Основним джерелом оподаткування доходів населення виступає заробітна плата. Тому на фоні загальнонаукового інтересу до вищевказаних нововведень дуже важливо проаналізувати, які все ж таки зміни відбулися у порядку утримання ПДФО з доходів у формі заробітної плати [4].

Проблематиці оподаткування доходів фізичних осіб приділяли увагу в наукових працях відомі правознавці та економісти. З останніх, оприлюднених вже після прийняття Кодексу, наукових досліджень, слід відмітити працю Н.М. Ткаченко, присвячену порівнянню особливостей сплати єдиного податку та податку на доходи фізичних осіб. Правилам утримання ПДФО із заробітної плати присвячені роботи таких дослідників, як Б.І. Андрушак, Н.І. Журавлева, Н.О. Івлєва, Т.В. Мойсеєнко, К.С. Скрипкіна, Л.В. Ушакова та інші [6].

Порядок оподаткування доходів фізичних осіб з 1 січня 2013 року регулюється розділом IV Податкового Кодексу України (далі – ПКУ). Принцип оподаткування доходів фізичних осіб залишиться в цілому без змін.

Платниками податку на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) є:

- 1) фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;
- 2) фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні;
- 3) податковий агент.

Об'єктом оподаткування резидента ПДФО є:

- загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
- доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);
- іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

Об'єктом оподаткування нерезидента ПДФО є:

- загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні;
- доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання) [1].

Заробітна плата для цілей оподаткування ПДФО - основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом. При визначенні бази оподаткування дохід у вигляді заробітної плати зменшується на суму єдиного соціального внеску (далі - ЄСВ) у частині утримань та на суму податкової соціальної пільги за її наявності [2].

Платник ПДФО має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги. Податкова соціальна пільга застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень. [1]

Розмір мінімальної заробітної плати (МЗП) на 2013 рік затверджено Законом України "Про Державний бюджет України на 2013 рік" і становить 1147 грн. [3].

Також платник ПДФО має право на податкову знижку за наслідками звітного податкового року. До податкової знижки включаються фактично здійснені протягом звітного податкового року платником податку витрати, підтверджені відповідними платіжними та розрахунковими документами [1].

Статтею 167 ПКУ встановлено такі ставки ПДФО: 15%, 17%, 5%, 30%, 10% [1].

Ставка ПДФО щодо доходів у формі заробітної плати становить 15 % бази оподаткування. У разі, якщо загальна сума доходів, отриманих платником податку у звітному податковому місяці, перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного податкового року, ставка податку складає 17 % суми перевищення з урахуванням податку, сплаченого за ставкою 15 %. [1]

Кореспонденція рахунків з нарахування та виплати заробітної плати:

1. Нараховано заробітну плату керівникові підприємства за жовтень 2013 року: Дт 92 - Кт 661.

2. Утримано із заробітної плати ЄСВ: Дт 661 - Кт 651.

3. Утримано із заробітної плати ПДФО: Дт 661 - Кт 641.

4. Виплачено заробітну плату із каси підприємства: Дт 661 - Кт 301.

5. Перераховано ПДФО до бюджету: Дт 641 - Кт 311.

ПДФО сплачується (перераховується) до бюджету при виплаті оподаткованого доходу. Банки прийматимуть платіжні документи на виплату доходу лише за умови одночасного подання розрахункового документа на перерахування податку на доходи [1].

Отже, опрацювання нормативних документів дало можливість відслідкувати останні зміни, що сталися в системі оподаткування ПДФО.

Основним нововведенням в ПКУ є встановлення диференційованої ставки податку, оскільки згідно Закону України "Про податок з доходів фізичних осіб" від 2003 року загальна ставка ПДФО становила 15 %, але тепер для заробітної

плати застосовується 15 % і 17 % залежно від розміру нарахованого доходу. Як і раніше, дохід, нарахований у вигляді зарплати, зменшується для цілей обкладення ПДФО на суму утриманого ЄСВ та суму ПСП.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : за станом на 10.11.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 10.11.2013).

2. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Закон України від 8.08.2010 № 2464-VI : за станом на 10.11.2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17> (дата звернення: 10.11.2013).

3. Про Державний бюджет України на 2013 рік, Закон України від 19.12.2012 р. № 5515-VI : за станом на 31.10.2013 р. [Електронний ресурс]. [Електронний ресурс]. —Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T125515.html (дата звернення: 10.11.2013).

4. Головашевич О.О. Правове регулювання оподаткування доходів фізичних осіб в Україні [Текст] : автореферат дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / О. О. Головашевич. - Х. : Б. в., 2008. – 20 [1] с., включ. обкл. : іл.

5. Скрипкіна К. Податок на доходи фізичних осіб / К.Скрипкіна // Податки та бухгалтерський облік. – грудень, 2010. – № 102 (1391). – С. 34–39.

6. Молдован О. Податок на доходи фізосіб: бідним бути дорого [Електронний ресурс] / О.Молдован // Економічна газета. – 17 грудня 2010. — Режим доступу до статті : <http://www.epravda.com.ua/publications/2010/12/17/262454/> (дата звернення: 10.11.2013).

